

Constantin Toni Dârțu

**PERSONALITĂȚI ROMÂNE
ȘI
FAPTELE LOR
1950-2000**

EDITURA PANFILIUS

AUREL A. SÎNTIMBREAN

GEOLOG. INSPECTOR GENERAL ÎN
GEOLOGIE (1987-1990, DEVA)

Avem satisfacția de a înscrie în *Dicționarul* nostru o personalitate din domeniul geologiei, Aurel A. Sîntimbrean. Să-i cunoaștem viața printr-o autobiografie încărcată de sinceritate și o operă remarcabilă:

«M-am născut în ziua de 3 ianuarie 1931, în satul Sîntimbru, județul Alba. În acest an s-au născut în sat 35 de copii, eu fiind primul dintre aceștia. Părinții, Aurel (1903-1987) și Elena (1910-1988), au fost țărani harnici, cinstiți, creștini și iubitori de frumos. Tata provenea din familia lui Nechifor și Anisie Sîntimbrean, iar mama, din familia lui Rudolf și Aftina Muntean, familii fruntașe ale satului. Am avut o soră, pe Elena-Nica (1932-1999), căsătorită cu Avram Vârtoș din Petroșani.

Între anii 1938-1942 am făcut 4 clase primare în sat. După terminarea școlii primare, în toamna anului 1942, am susținut examenul de admitere la Liceul „Mihai Viteazul” din Alba Iulia, pe care l-am absolvit în anul 1950. Prin concurs, în toamna anului 1950, am reușit la Facultatea de Geologie-Geografie a Universității „Victor Babeș” din Cluj. Din motive social-politice ale familiei, am întrerupt cursurile primului an universitar 1950-1951, pentru a nu fi exmatriculat. Dezamăgit și necăjit, m-am reîntors în mijlocul familiei la Sîntimbru. Nu după mult timp, am plecat la Cugir, unde m-am angajat pedagog la Școala profesională și apoi la un laborator de geotehnică pe un șantier de construcții, până în luna septembrie a anului 1951.

Prin luna august 1951 am trimis Facultății din Cluj o cerere de reînscrisoare în anul școlar 1951-1952. După puțin timp am fost înștiințat în scris să mă prezint la facultate să mă înscriu în anul I universitar 1951-1952. Înștiințarea a fost semnată de prof. univ. dr. Dumitru Iacob, decan, și Lucreția Marincea, secretara facultății, cărora le port un respect deosebit, fiindcă în momentele de cumpănă m-au sfătuit ce să fac ca să pot re-

lua studiile universitare. Am terminat studiile universitare în anul 1955, cu diploma nr. 51553-1956, devenind diplomat universitar în specialitatea Geologie-Geografie. În acest an s-a înființat pentru prima dată o Comisie guvernamentală cu sediul în București, care a repartizat în câmpul muncii toți absolvenții cu studii universitare din țară. Fiind lipsă de geologi în industria minieră, am fost contactați de delegați ai Ministerului, pentru a opta pentru această specialitate. Mai mulți colegi, băieți și fete, am ales munca de geolog în zona Munților Apuseni și Baia Mare. Eu am primit repartiție la Trustul Minier Brad. În industria minieră am lucrat la următoarele unități:

- Întreprinderea minieră Bucium Izbita, în perioada 26.09.1955-01.09.1958, ca geolog, geolog-șef, după care am fost transferat la Roșia Montană. La Bucium Izbita se executau lucrări de prospecțiune, explorare și exploatare pentru minereuri cuprifere.
- Exploatarea minieră Roșia Montană, în perioada 01.09.1958-01.03.1965, ca geolog, șef birou geologic și șef serviciu geologic. Aici se executau lucrări de explorare și exploatare a minereurilor auro-argentifere.
- Trustul Aurului Brad, în perioada 01.03.1965-01.06.1965, ca geolog-șef, coordonând activitatea geologică a unităților miniere din Munții Metaliferi.
- Exploatarea minieră Roșia Montană, în perioada 01.06.1965-11.11.1965, ca șef serviciu geologic, iar din 11.11.1965 și până la 17.07.1987, ca inginer șef.
- Inspectoratul Geologic Minier Deva, secția Alba Iulia, în perioada 17.07.1987-31.12.1990, ca inspector general, urmărind activitatea de extracție a substanțelor minerale utile din județul Alba.

După o activitate de 36 de ani în industria minieră din Munții Apuseni, m-am pensionat.

În ziua de 11 mai 1957 m-am căsătorit cu Suci Dorina, absolventă a Facultății de Geologie-Geografie, secția Mineralogie a Universității „Victor Babeș” din Cluj, promoție 1956, cu care avem doi copii, pe Mircea Radu (n. 31.03.1958) și Ovidiu Doru (n. 20.07.1960). Din motive familiale, la 1 februarie 1971 am divorțat.

La 24 iulie 1971 m-am recăsătorit cu Antonia Rodica Marina, în orașul Abrud, profesoară de română-germană. Din noua căsătorie avem o fiică, pe Aura Rodica (n. 30.07.1972), inginer geolog, căsătorită cu lect. dr. Horea Bedeleian de la Facultatea de Biologie și Geologie. Toți copiii locuiesc în Cluj, în armonie și bună înțelegere, inclusiv cu noi, părinții, care ne bucurăm și suntem mândri de ei și de cei patru nepoți.

Comuna Sîntîmbre este formată din cinci sate: Sîntîmbre, centru de comună, Galtiu și Coșlariu, pe malul drept al Mureșului, Totoi și Dumitra pe malul stîng. Distanța față de municipiul Alba Iulia este de 10 km.

În perioada 1982-1987 ne-am construit, în satul Sîntîmbre, lângă părinții mei, o locuință cu anexe, unde ne-am mutat din Roșia Montană, în anul 1987. Eu am mai funcționat ca inspector general, iar soția ca profesoară și director la Școala Generală Sîntîmbre, clasele I-VIII, de unde s-a pensionat.

Munca de geolog am făcut-o cu pasiune, ceea ce m-a obligat să-mi însușesc cunoștințe temeinice economice, miniere, de preparare a minereurilor, materializate în rezultate economice și publicarea de cărți, studii și cercetări, diferite articole, inovații și invenții. În paralel am îndrăgit istoria, în special arheologia montanistică, valorificarea vestigiilor trecutului pe care le-am adăpostit în Muzeul Mineritului din Roșia Montană. Am acordat interviuri și am fost consultant științific, iar pentru munca depusă am fost răsplătit cu distincții.

Revoluția din decembrie 1989 m-a găsit la Sîntîmbre. Adunarea cetățenilor din 24 decembrie 1989, din cele cinci sate ale comunei, a hotărât alegerea mea în funcția de președinte a Frontului Salvării Naționale și în continuare președinte al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională Sîntîmbre. Începând cu anul 1992 am fost ales și reales, până în anul 2008, consilier în Consiliul Local Sîntîmbre. Ca fiu al satului, m-am implicat în viața social-economică și culturală a comunei, participând alături de conducerea administrativă la introducerea gazului metan, a apei potabile, canalizarea și tratarea apelor reziduale, organizarea serbării „Întâlnire cu fiii satului Sîntîmbre” în anul 1995, a serbărilor: „Omăgiu satului și oamenilor săi – 760 de ani de atestare documentară a Sîntîmbrului”, „Totoi, 720 de ani de atestare documentară”, în 16 decembrie 2007 și serbarea cultural-istorică Galtiu: „675 de ani de atestare documentară”, „260 de ani de la prima mențiune a bisericii”, „135 de ani de la prima mențiune a școlii”, „90 de ani de la Marea Unire de la Alba Iulia”, în 11 mai 2008.

Primar al comunei noastre este Iancu Ioan Popa, fiu al satului Sîntîmbre, numit, ales și reales din anul 1990 și până în prezent. Împreună am inițiat și realizat serbările cultural-istorice, cu care prilej, în anul 1995, am ridicat bustul lui Ioan de Hunedoara în curtea Școlii Generale, care a primit numele acestuia. În anii 1999-2000 au fost înălțate și sfințite câte o troiță din lemn, în amintirea eroilor căzuți la datorie pentru patrie în cele două războaie mondiale, în satele Galtiu, Coșlariu, Totoi și Dumitra. La Galtiu, în 29 noiembrie 2003, a fost dezvelit bustul lui Samoila Mârza, fotograf al Unirii de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia, iar în

2005, în cimitirul simbolic al eroilor din cel de-al doilea război mondial din județul Alba de la Sîntimbru, s-a inaugurat un monument închinat martirilor Revoluției române din Transilvania de la 1848-1849, din satele Sîntimbru, Galtiu și Coșlariu.

FAMILIA SÎNTIMBREAN ȘI MUNTEAN

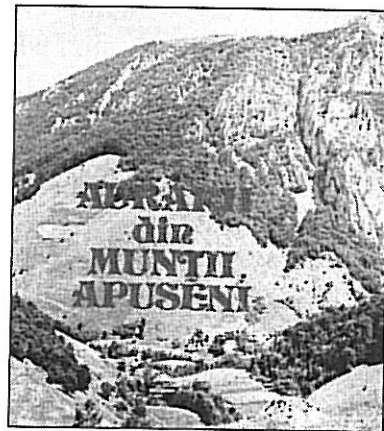
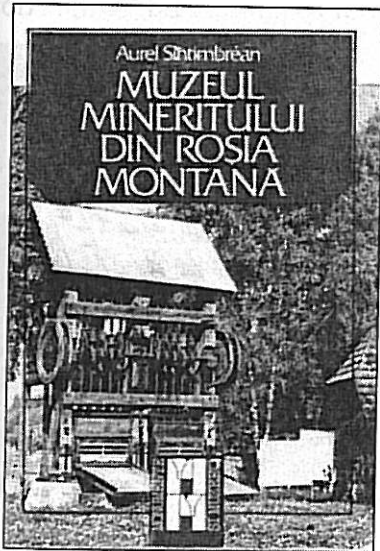
Părinții și bunicii din partea lui tata au fost țărani. Cel mai îndepărtat membru al familiei, cunoscut, a fost Vasile Sîntimbrean, care a avut un copil, pe Niculaie (1831-1921), căsătorit cu Irina (1832-1927), născută Doboș. Aceștia au avut un singur fiu, pe Nechifor-Chifor (1863-1949), bunicul meu. Moșu Chifor a fost căsătorit cu Anisie (1872-1932), născută Goța, din Dumitra. Împreună au avut trei copii, pe Ilarian (1892-1963), Livia (1894-1946) și Aurel (1903-1987), tatăl meu. Unchiul Ilarian era plugar și rotar. Era inteligent și meseriaș deosebit. Fire inventivă, construia din lemn care pentru vite, care l-au făcut cunoscut în satele din jur. Tata a fost căsătorit cu Elena Muntean (1910-1988) și au avut doi copii, pe Aurel (n. 1931) și Elena-Nica (n. 1932). Moșu mă iubea foarte mult. Mereu îi zicea lui tata după ce am crescut mai mare: „...măi Aurel, dă copilul la școală să învețe carte, ca să scape de lucru...”. Desigur că se gândea, bietul bătrân, la liceu și chiar la facultate.

La sat se trăia bine. O viață frumoasă și cu tihnă. Dar se muncea mult. Din spusele moșului și a tatei, străbunicul Niculaie Sîntimbrean a făcut 12 ani de armată la austro-ungari, timp în care a fost acasă numai de două ori. Vorbea bine germana. Era bărbat chipeș. A fost gradat „Tuț-filer”. La Viena a stat la masă cu împăratul. De la el s-a moștenit porecla familiei „a lui filerul”. Tata a fost țăran, cu 7 clase primare. Îi plăcea să citească și era abonat la unele ziare și reviste din acea vreme. Avea un scris frumos, caligrafic. În anii 1952-1954, a fost închis și dus la canalul Dunăre – Marea Neagră, din cauza situației materiale – a fost chiabur, și a convingerilor politice. A fost la Poarta Albă, Capul Midia, Constanța și Onești, de unde a fost eliberat. Îmi spunea că, la Capul Midia, în fiecare dimineață, înainte de a pleca la lucru, comandantul închisorii le spunea: „Capul Midia, capul morții. Cine a venit aici, acasă nu mai pleacă”.

Mama provenea din familia lui Rudolf Muntean (1866-1930) și soția Aftina, născută Curta (1869-1927). Au avut 6 copii, pe Armeana (1894-1926), Emil (1896-1960), Victor (1898-1968), Aurel (1900-1926), Aurelia (1903-1987) și Elena (1910-1988), mama mea. Bunici au fost țărani. Aveau pământ mai mult și o moară pe apă, pentru măcinat cereale. Fetele și unchiul Victor au făcut câte 7 clase primare și se ocupau cu agricultura, susținând la școală pe Emil și Aurel. Unchiul Emil a fost învățător. Du-

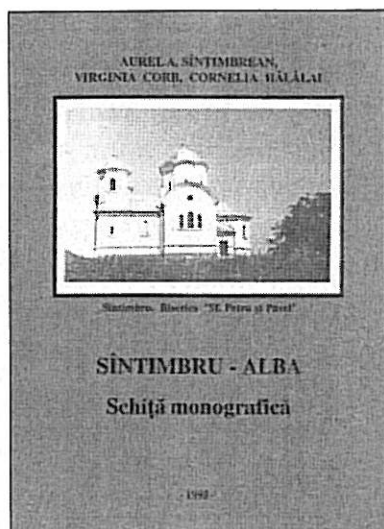
pă terminarea Școlii Normale din Blaj, a fost primul învățător localnic, la școala din Sîntimbru, începând din toamna anului 1919, care a învățat copiii în limba română. Celălalt unchi, Aurel, a fost inginer, absolvent al Politehnicii din Timișoara. A fost primul inginer ridicat din Sîntimbru. A murit la 26 de ani, la câteva săptămâni după ce și-a luat diploma de inginer, din cauza unei congestii pulmonare. Moartea lui a avut urmări dezastruoase asupra familiei. În acele timpuri era un lucru foarte mare ca din mijlocul unei familii de țărani să se ridice un învățător și un inginer. Moșu Rudolf și copiii lui erau oameni de vază, cunoscuți și în satele din jur. În perioada primului război mondial, împreună cu fiul Victor, au fost plecați în America. Cu dolarii câștigați, la întoarcere, au cumpărat pământ și au contribuit la construirea bisericii din sat, în anii 1925-1926. Lumea îi zicea lui moșu Rudolf „americanul”. Era un om apreciat, respectat și galant. Când intra în fâgădău, toți se ridicau în picioare și, aplecați, ziceau: „să trăiască americanul”. Ca răsplată, fiecare primea câte un deț de vinars.

În aceste familii frumoase de țărani m-am născut și am crescut. Aici am „studiat” cei șapte ani de acasă. De aici mi-am luat zborul în viață. De la sat am plecat, la sat m-am reîntors. Aici îmi petrec, alături de soție, anii frumoși ai bătrâneții pe care mi i-a dăruit Dumnezeu. Într-adevăr, veșnicia și frumusețea s-au născut la sat.»

Cărți tipărite

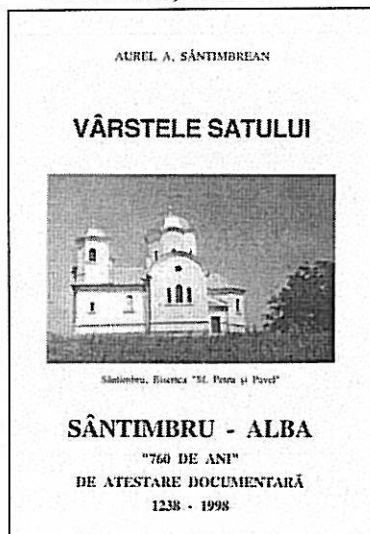
- Bazil Roman, Aurel Sîntimbrea, Volker Wollmann – *Aurarii din Munții Apuseni*, Ed. Sport-Turism, București, 1982
- Aurel Sîntimbrea – *Muzeul Mineritului din Roșia Montană*, Ed. Sport-Turism, București, 1989

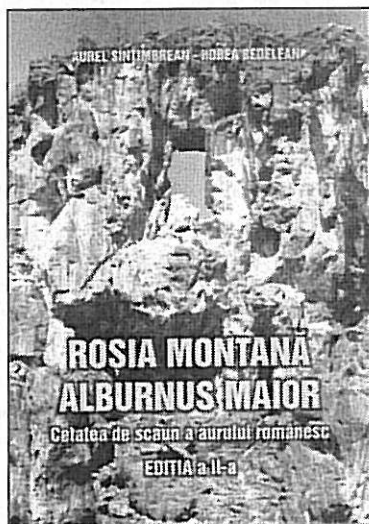
- Aurel Sîntimbrean, Virginia Corb, Cornelia Hălălăi – *Sîntimbru, schiță monografică*, Alba Print SRL, Petrești, 1995
- Aurel Sîntimbrean – *Serbarea cultural-națională „Întâlnire cu fiii satului”*, Sîntimbru – Alba, 23-24 septembrie 1995, S.C. Altip S.A., Alba Iulia, 1997

- Aurel Sîntimbrean – *Vârstele satului, Sîntimbru – Alba, „760 de ani de atestare documentară, 1238-1998”*, S.C. Altip S.A., Alba Iulia, 1998

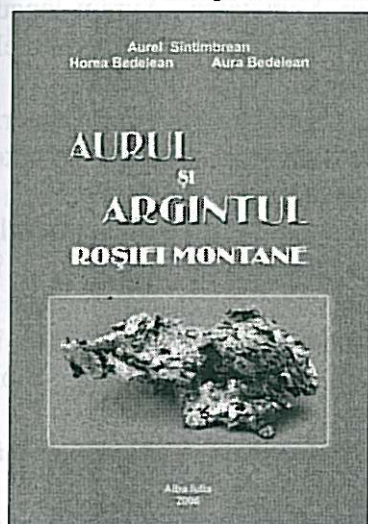

- Aurel Sîntimbrean, Horea Bedelea, *Roșia Montană – Alburnus Maior, Cetatea de scaun a aurului românesc*, Ed. Altip, Alba Iulia, 2002

- Aurel Sîntimbrean, Horea Bedelea – *Roșia Montană – Alburnus Maior, Cetatea de scaun a aurului românesc*, Ed. Altip, ediția a II-a, Alba Iulia, 2004

- Aurel Sîntimbrean – *Samoilă Mârza (1886-1967), fotograful Unirii Transilvaniei cu România, 1 Decembrie 1918*, Alba Iulia, Ed. Altip, Alba Iulia, 2003
- Aurel Sîntimbrean, Florin Croitoru – *Biserica și școala în viața satului Sîntimbru* – Alba, Ed. Altip, Alba Iulia, 2005
- Aurel Sîntimbrean, Horea Bedeleian, Aura Bedeleian – *Aurul și argintul Roșiei Montane*, Ed. Altip, Alba Iulia, 2006

- Aurel Sîntimbrean, Horea Bedeleian, Aura Bedeleian – *Bazil Roman, fotograful aurarilor din Țara Moșilor – Munții Apuseni*, Ed. Altip, Alba Iulia, 2008

Lansare de carte și recenzii

Aurarii din Munții Apuseni a fost prezentată la Roșia Montană în sala de festivități a minei, în prezența autorilor și a unui numeros public, de către dr. Vasile Moga de la Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia și prof. Ruxandra Manta din Roșia Montană. Recenzia cărții a fost făcută de dr. Vasile Moga, în ziarul „Unirea”, joi 28 aprilie 1983.

Cărțile scrise despre Sîntimbru au fost lansate în cadrul serbărilor cultural-istorice ce au avut loc începând cu anul 1995. În ziarul „Unirea” din 6 august 1997 și 23 iulie 1998, dr. Vasile Moga scrie două articole: „O carte valoroasă despre istorie și destinele unei localități: „Istorie la Sîntimbru – Alba” (se referă la schița monografică și întâlnirea cu fiii satului) și „Vârstele satului”.

Roșia Montană – Alburnus Maior, cetate de scaun a aurului românesc, 2002, a fost prezentată la:

- Roșia Montană, în 14 iulie 2002, în sala de festivități a primăriei, de conf. dr. Vasile Moga și prof. Ruxandra Manta și în 27 iulie 2002, în cadrul unui miting de protest împotriva proiectului minier Roșia Montană Gold Corporation, de prof. Ruxandra Manta.
- Aiud, în 24 octombrie 2002, în cadrul manifestărilor organizate de Societatea „Avram Iancu” și „Astra” Aiud.
- Turda, în 3 decembrie 2002, la Cercul Militar, manifestare organizată de Casa de Cultură a municipiului, Societatea „Avram Iancu” și Cercul Militar. Prezentarea cărții a fost făcută de profesoarele Violeta Nicula și Lidia Roman, originare din Roșia Montană.
- Alba Iulia, în 10 decembrie 2002, la Universitatea „1 Decembrie 1918” de către prof. univ. dr. Eva Mârza, prof. univ. dr. Volker Wollmann și conf. univ. dr. Vasile Moga.

În ziarul „Curierul Național”, jurnalista Veronica Marinescu, scrie în 16 iulie 2002 articolul „Roșia Montană, un muzeu în inima Apusenilor”, iar în data de 28 septembrie 2002, „Roșia Montană – California antichității” – adusă la zi. Un articol cu titlul cărții, semnat de preotul Iosif Zoica, apare în septembrie 2002, în revista „Credința Străbună”, tipărită de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Albei Iulia.

Roșia Montană – Alburnus Maior, cetate de scaun a aurului românesc, ediția II-a, 2004, a fost lansată la:

- Alba Iulia, în 15 octombrie 2004, la Facultatea de Teologie Ortodoxă, din Universitatea „1 Decembrie 1918”. Au luat cuvântul I.P.S. Andrei, arhiepiscop al Albei Iulia, preot lect. dr. Dumitru Vanca, conf. univ. dr. Vasile Moga, conf. univ. dr. Horea Ciugudean și preot Gheorghe Crișan din Sebeș.
- Cluj-Napoca, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Amfiteatrul de Mineralogie „Eugen Stoicovici”, în 4 noiembrie 2004. Prezentarea cărții a fost făcută de prof. univ. dr. Ioan Mârza, care a scris și un articol cu titlul cărții, în ziarul „Ulpia Jurnal” din Alba Iulia, din data de 18 noiembrie 2004.

Aurul și argintul Roșiei Montane a fost prezentată la Alba Iulia, în 1 noiembrie 2006, la Facultatea de Teologie Ortodoxă. Despre carte și autori au vorbit I.P.S. Andrei, arhiepiscop al Albei Iulia, preot drd. Florin Croitoru, prof. dr. Ana Dumitrean, conf. univ. dr. Vasile Moga, conf. univ. dr. Horea Ciugudean, profesorii Sabin Cioica, Ilie Furdui și Emil Jurca. Ioan de Alba, în ziarul „Ulpia Jurnal” din 12 septembrie 2006, prezintă recenzia „O carte cu aurul pe masă”.

Bazil Roman, fotograful aurarilor din Țara Moșilor – Munții Apuseni a fost lansată la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, în ziua de 19 noiembrie 2008. Prezentarea cărții și a preocupărilor autorilor a fost făcută de preot drd. Florin Croitoru, conf. univ. dr Vasile Moga, conf. univ. dr. Horea Ciugudean, profesorii Ioan Bâscă, Sabin Cioica, Gheorghe Anghel, Ilie Furdui, Emil Jurca, Mihai Blăjan, ec. Eugen Filimon și inginerii Gheorghe Crăciun și Ionel Petrașcu. Preotul drd. Florin Croitoru scrie în Revista „Credința Străbună”, a Arhiepiscopiei de Alba Iulia un articol cu titlul cărții, iar în ziarul „Unirea” din aceeași lună apare articolul semnat de L.I. „Aurarii din Țara Moșilor, imortalizați de Bazil Roman”.

Studii și cercetări

În paralel cu obligațiile de serviciu și apoi la pensie, Aurel Sîntimbrean a realizat studii tehnico-economice, comunicări științifice și diverse cercetări cu caracter geologic, minier și istoric, pe care le enumerăm mai jos:

- **Studii tehnico-economice de dezvoltare a Exploatării miniere Roșia Montană pe perioada 1970-1975.** La aceste studii a avut calitatea de șef de proiect, fiind angajat asociat la IPROMIN București și ICITPLECIM Deva.
- Aurel Sîntimbrean, **Perspectivile Exploatării Miniere Roșia Montană**, Revista Minelor, nr. 1/1972
- Ioan Mârza, Aurel Sîntimbrean, Adrian Moțiu, Ștefan Palfi, Lucreția Mârza, Cecilia Ciura, **Pegmatitele cu molibdenit de la Vința (Munții Apuseni)**, vol. XXIII, p. 317-327, Studii și Cercetări de Geologie, Geofizică, seria Geologie, Tomul 8, 1973
- Aurel Sîntimbrean, Volker Wollmann, **Aspecte tehnice ale exploatării aurului în perioada romană la Alburnus Maior (Roșia Montană)**, în Apulum – Acta Musei Apulensis, XII/1974, p. 240-279
- Aurel Sîntimbrean, Volker Wollmann, **Complexul muzeistic al Exploatării Miniere Roșia Montană (jud. Alba)**, Revista Muzeelor și Monumentelor, nr. 7/1980, p. 62-68
- Aurel Sîntimbrean, Volker Wollmann, **Noi valori intrate în patrimoniul complexului muzeistic al Exploatării miniere Roșia Montană, județul Alba**, Revista Muzeelor și Monumentelor, nr. 7/1985, p. 64-75
- Vasile Moga, Aurel Sîntimbrean, **Sfincși funerari la Alburnus Maior**, Studii și Cercetări de istorie veche și arheologie, 2, Tomul 47, aprilie-iunie 1996, Institutul de Arheologie, Academia Română.

- Aurel Sîntimbrean, **Învățămintul minier la Roșia Montană**, în *Apulum, Acta Musei Apulensis*, XXXVIII/2, 2001, p. 147-154
- Aurel Sîntimbrean, **Roșia Montană – Alburnus Maior, 1870 de ani, cetate de scaun a aurului românesc**, în *Dacoromania*, nr. 6/2001, Revista Fundației „Alba Iulia 1918, pentru unitatea și integritatea României”, Alba Iulia
- Aurel Sîntimbrean, **Iulia Faliciu Hașdeu, o fiică a Roșiei Montane**, în *Dacoromania*, nr. 9/2002
- Aurel Sîntimbrean, **Roșia Montană – la Muzeul Mineritului din Bochum – Germania**, în *Dacoromania*, nr. 12/2003
- Aurel Sîntimbrean, **Aurul și argintul Munților Metaliferi**, în *Dacoromania*, nr. 20/2005
- Aurel Sîntimbrean, **Roșia Montană, un reper al existenței noastre naționale, 1875 de ani de atestare documentară a localității și mineritului**, în *Dacoromania*, nr. 24/2006
- Aurel Sîntimbrean, **Familia Mihăilă Gritta (1762-1837) de la Roșia Montană. Ctitori de biserici și școli confesionale, patrioți și oameni de cultură**, în *Dacoromania*, nr. 32/2007
- Aurel Sîntimbrean, **Samoilă Mârza (1886-1967), fotografia Unirii de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia**, în *Dacoromania*, nr. 33/2007

Alte articole apărute în unele ziare locale și centrale

- **Muzeul mineritului din Roșia Montană**, p. 109-119, în „Breviar”, Alba Iulia, 1993, tipărit de Inspectoratul pentru Cultură a județului Alba
- **Tăblițele cerate de la Roșia Montană**, în „Dor de limpede izvor”, Alba Iulia, 1995
- **Sîntimbru și Iancu de Hunedoara**, în „Unirea”, 27 martie 1997
- **Invitat la Bochum – Germania. Expoziția: Argintul și Sarea în Transilvania**, în „Unirea”, 22 septembrie 2000
- **Comuna Sîntimbru își cinstește eroii**, în „Unirea”, 2000
- **Roșia Montană, o avuție națională. Parfumul dolarului trebuie sau nu să primeze în luarea unei decizii privind exploatarea zăcămintului auro-argentifer din zonă?**, în „Unirea”, 27 iunie 2001
- **Reînființarea Cercului cultural „Astra” – Sîntimbru**, în revista „Astra Blăjană”, *Despărțământul „Timotei Cipariu” Blaj*, 4 decembrie 2001
- **Roșia Montană va ajunge o casă cu ochii scoși. De la uraniul ex-**

platat de sovietici la aurul extras de canadieni, și Din cronica rezistenței anticomuniste în Alba. Criminalii și călăii vor fi oare pedepsiți?, în „Unirea”, 17 ianuarie 2002

- Roșia Montană la Muzeul minier din Bochum – Germania, în „Unirea”, 10 martie 2002
- Valea Cornei – Roșia Montană va fi o vale a plângerii?, în „Curierul Național”, 20 decembrie 2002
- La Roșia Montană și Corna, o rază nouă de lumină și speranță: Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în revista „Credința Străbună”, ianuarie 2004
- Roșia Montană – un reper al existenței noastre naționale: 1875 de ani de atestare documentară a localității și mineritului, în „Iancule Mare”, nr. 35, mai 2006, publicație editată de Societatea Avram Iancu din România.

Câteva lucrări și articole sub formă de manuscrise

- *Contribuții la cunoașterea zăcămintului Arama – Bucium, jud. Alba*
- *Contribuții privind cercetarea și valorificarea zăcămintului Roșia Montană, jud. Alba*
- *Minele de aur de la Alburnus Maior*
- *Roșia Montană – Coordonată eternă a aurului românesc*
- *Trecut și prezent în exploatarea bogățiilor subsolului din Munții Metaliferi. Aspecte din viața oamenilor legate de această îndeletnicire*
- *Un monument epigrafic roman descoperit la Roșia Montană*

Inventator și inovator

În cadrul Exploatării miniere Roșia Montană, jud. Alba, pe lângă funcția de inginer șef, Aurel Sîntimbrea a fost și președintele Comisiei de inovații și invenții. Împreună cu personalul unității s-a preocupat de îmbunătățirea tehnologiilor de lucru, reducerea efortului fizic, creșterea productivității muncii, îmbunătățirea condițiilor de muncă și viață ale minerilor. În urma activității depuse a realizat și brevetat o invenție și o inovație.

Oficiul de stat pentru invenții și mărci București, în data de 23.03.1978 a acordat Certificatul de inventator nr. 68561 autorilor: geolog Aurel Sîntimbrea, geolog Ștefan Palfi, geolog Teodor Hutini, Otto Sykely, Lucian Pripon, Mihai Ianev, Remus Jurj din Roșia Montană, pentru invenția cu tit-

lul: „Dispozitiv de recoltat probe geologice”. Această invenție a fost aplicată în cercetarea zăcămintului auro-argintifer Roșia Montană, din anul 1970 și până la închiderea minei în anul 2006. Cu acest dispozitiv s-au recoltat mecanic, prin găuri de mină, sute de mii de probe geologice, necesare evaluării zăcămintului cantitativ și calitativ. Eficiența invenției a fost apreciată și recomandată pe plan național de către Comisia Republicană de Rezerve Geologice.

Începând cu anul 1970 a fost pus în exploatare, prin lucrări miniere de suprafață, Muntele Cetate din Roșia Montană. Programul prevedea realizarea unei producții medii zilnice de 2000 tone minereu aurifer. Pentru realizarea acestei cantități se impunea schimbarea tehnologiei de lucru cu găuri de mină executate cu perforatorul. În urma lucrărilor de cercetare și experimentare a fost brevetată inovația: „Împușcări masive în cetate, Roșia Montană” de colectivul format din geolog Aurel Sîntimbreaan, ing. Ioan Iancu ș.a. Cu această tehnologie se derocau zeci de mii de tone de minereu, la un preț de cost scăzut. Cea mai mare cantitate de material exploziv detonată la o împușcătură a fost de 5 tone.

Muzeul Mineritului din Roșia Montană

După mulți ani de investigații, studii și cercetări, strângerea multor piese privind trecutul istoric al căutătorilor de aur, Aurel Sîntimbreaan a realizat Muzeul Mineritului din Roșia Montană. La realizarea lui a fost sprijinit de cei mai apropiați colaboratori, geologi, mineri, preparatori, salariați ai exploatării, de locuitorii din zonă și de specialiștii Muzeului Național al Unirii din Alba Iulia, în frunte cu prof. dr. Gheorghe Anghel, director. Ideea realizării unui muzeu la Roșia Montană a fost lansată într-un studiu în anul 1933. Această idee a fost reluată după anul 1970, odată cu exploatarea Muntelui Cetate, care adăpostea cele mai valoroase lucrări miniere daco-romane de la noi din țară. Inițiativa a avut un ecou deosebit în mijlocul locuitorilor din Roșia Montană și localitățile învecinate. Orice piesă deținută sau descoperită se aducea la Aurel Sîntimbreaan cu mare bucurie. A ajuns să fie cunoscut și cu apelativul „omul cu vechituri”. Așa a recuperat și salvat lucrări miniere, obiecte și piese, cu valoare de patrimoniu, importante pentru istoria noastră națională. Prin funcția pe care o avea, a putut să-i ajute și să crească interesul acestor oameni inimoși, printr-un sac de ciment sau de var, o bucată de țevă sau șină de cale ferată, o cupă de vagonet de mină, lemne de mină, uneori chiar și cu o primă.

Muzeul Mineritului din Roșia Montană a fost inaugurat în anul 1981, cu prilejul aniversării a 1850 de ani de atestare documentară a localității și

mineritului. Complexul muzeistic cuprinde: expoziția tehnică în aer liber, lapidarul, lucrările miniere romane din Orlea și expoziția pavilionară. Muzeul este vizitat și apreciat de numeroși vizitatori și personalități din țară și străinătate. Profesorul Sabin Cioica din Alba Iulia, pe coperta cărții „Turism cultural în Țara Moților”, redă câteva stele funerare și altare votive din lapidar, iar dedesubt scrie: „Muzeul Mineritului din Roșia Montană – Aurel Sîntimbrean”.

Interviuri – consultant științific

Aurel Sîntimbrean a locuit și a lucrat o perioadă îndelungată (36 de ani) în industria minieră din Munții Metaliferi, cunoscând destul de bine resursele minerale, viața social-culturală a locuitorilor, istoria acestor ținuturi, inclusiv a satului său, bogatele vestigii arheologice, diferite tradiții etc. De aceea a fost intervievat de jurnaliști de presă, radio și televiziune. A fost angajat consultant științific pentru unele reportaje, filme de scurt și lung metraj.

În anul 2002 a acordat un interviu ing. Sergiu Poliopol, pentru postul de televiziune Prima-Alfa TV Alba Iulia, cu privire la minele de aur de la Roșia Montană și la proiectul minier Roșia Montană Gold Corporation, care a fost transmis pe post în trei emisiuni consecutive de câte o jumătate de oră fiecare.

Cu jurnalistul Ion Longin Popescu de la revista „Formula As” din București, care duce o campanie susținută de salvare a Roșiei Montane, a realizat interviul: „La prima pușcare nu va rămâne piatră pe piatră! Roșia Montană va dispărea pentru totdeauna”, publicat în numărul 736/2006.

Consultant științific a fost la filmul „Drumul aurului”, regizor Sergiu Nicolaescu, coproducție româno-germană, în patru serii, și la filmul „Flăcări pe comori”, regizor Nicolae Mărginean, fiul renumitului profesor universitar Nicolae Mărginean, din Obreja – Mihalț, sat vecin cu comuna sa.

În anul 2006 a participat la realizarea filmului „Aurul Apusenilor”, realizat de Cristina Oancea, în patru episoade, transmise în anul 2008 la TVR1 și TVR Cultural.

Împreună cu reporteri de la TVR1 și TVR Cluj a participat la realizarea unor reportaje privind ziua Unirii de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia, viața și fotografiile fotografului Samoilă Mârza, fiu al satului Galtiu, care a fost singurul fotograf prezent la Unire.

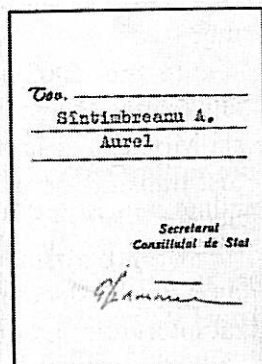
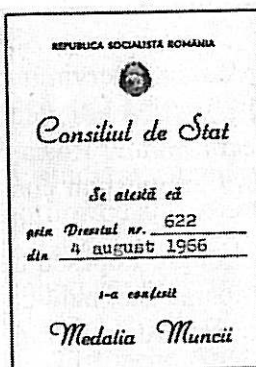
Cursuri de pregătire profesională

Periodic, Ministerul, prin centrele de perfecționare din București, Petroșani și Baia Mare, organiza cursuri de pregătire profesională, cu scoatere din producție pentru perioade de 1-3 săptămâni. Prin funcția de inginer șef, Aurel Sîntimbreaan era și șeful formației de prevenirea și stingerea incendiilor și a stației de salvare minieră. A urmat, la București, cursuri de perfecționare a pregătirii profesionale, conducerea unităților economice și stingerea incendiilor. La Petroșani a urmat cursuri de instruire a șefilor stațiilor de salvare minieră, iar la Baia Mare, cursuri pe linie de protecția muncii. La sfârșitul cursurilor, se susținea un proiect și un examen în fața unei comisii, de multe ori prezidată de un ministru, după care se elibera o diplomă.

Distincții

Pentru munca depusă și rezultatele obținute, Aurel Sîntimbreaan a fost onorat cu medalii și diplome:

- Medalia Muncii, Consiliul de Stat, Decretul nr. 622/4 august 1966

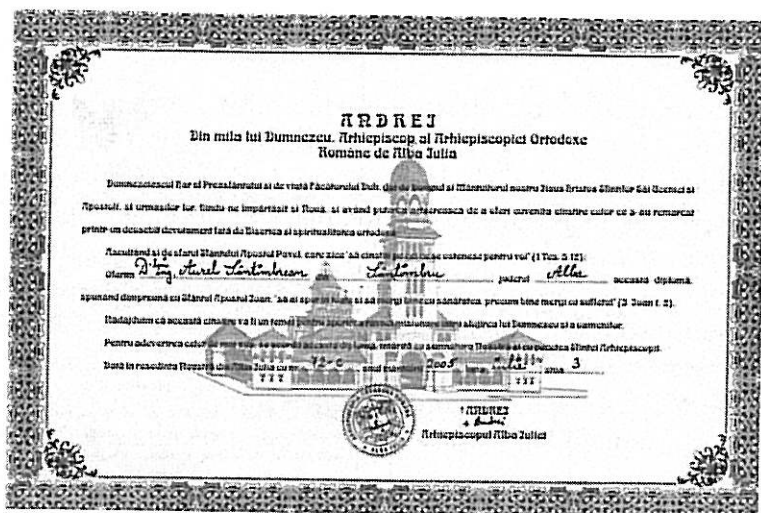

- Medalia A 50-a aniversare a Partidului Comunist Român, decretul nr. 137/1971
- Medalia A 25-a aniversare a proclamării Republicii, Decretul nr. 480/1972
- Medalia comemorativă „A 40-a aniversare a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă”, Decretul prezidențial 1689/1984
- Diploma de „Cetățean de onoare” al comunei Sîntimbru, acordată de Consiliul local, prin Hotărârea nr. 27 din 14 septembrie 1995

- „Diploma de merit” acordată cu ocazia aniversării, în 2004, a 5 ani de la înființarea Fundației „Alba Iulia 1918 pentru unitatea și integritatea României” și lansarea revistei „Dacoromania”, pentru contribuția deosebită adusă fundației și revistei
- Diplomă, acordată de I.P.S. Andrei, arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia, pentru devotament față de Biserică și spiritualitatea ortodoxă, dată în reședința din Alba Iulia cu nr. 72-C, anul mântuirii 2005, luna iulie, ziua 3

Opinii ale unor personalități

„Unui om cu inimă de aur, Aurel Sîntimbrean. Omagiu pentru osteneala d-sale întru valorificarea și conservarea moștenirii noastre materiale și spirituale din Țara Moților în domeniul istoriei mineritului”.

„Cu deosebită stimă, omului de cultură Aurel Sîntimbrean, inițiator și militant patriot pentru cinstirea trecutului istoric al moților”.

Cu stimă și prețuire sinceră,

Cluj-Napoca, 19 februarie 1981,
prof. Titus Furdul

„Simpaticului domn inginer șef Aurel Sîntimbrean, cu plăcută amintire, mulțumiri și recunoștință și cele mai alese considerațiuni”.

Cluj-Napoca, 18 august 1983,
dr. Coloman Váczy

„Azi, mare mi-a fost bucuria când, căutând o carte... am dat de valoroasa dumneavoastră realizare: *Aurarii din Munții Apuseni* (1982) – păcat că nu am semnătura dvs. de dedicare... Nu ca să vă flatez, dar ați scris o carte deosebit de valoroasă, la care țin foarte mult”.

Cluj-Napoca, 9 decembrie 1989,
dr. Coloman Váczy

„Ne face plăcere să vă mulțumim pentru înalta competență profesională și spiritul deosebit de constructiv pe care le-ați dovedit de-a lungul atâtor ani, în rezolvarea problemelor majore – diverse și dificile – pe care le ridică

exploatarea rațională și protecția bogățiilor minerale din țară. Ieșirea dumneavoastră la pensie o regretăm însă foarte mult. Ea privează inspecția de serviciile unui bun specialist cu îndelungată și bogată experiență în muncă, cu un profesionalism ridicat și responsabil, cu o contribuție deosebită la bunul mers al instituției noastre pe care a onorat-o prin munca sa”.

Șef al departamentului de resurse minerale,

Mihail Ianăș

„... Țin să te felicit călduros pentru frumoasa carte referitoare la Muzeul Mineritului din Roșia Montană – muzeu care constituie cea mai frumoasă realizare (a ta) oferită mineritului din țara noastră. Sper că te vor urma în viitor în acest sens și alte unități cu trecut istoric”.

Cluj-Napoca, 1 ianuarie 1991,

dr. **Virgil Ghiurcă**

„Distinsei familiei Rodica și Aurel Sîntimbrea, prieteni dragi din timpul tinereții, pe care ne-am depănat-o împreună pe legendarul plai al Roșiei Montane, intelectuali de marcă, care au sfințit locul pe unde Dumnezeu le-a îndrumat pașii în viață. Felicitări pentru modul înțelept de a împlini dragostea pentru cultură și istorie cu pasiunea de agricultor și gospodari deosebiți.”

Sebeș-Alba, 12 iunie 2001,

preot **Gheorghe V. Crișan**

„Tocmai am obținut prin bunăvoința prietenului nostru Volker Wollmann cartea *Roșia Montană – Alburnus Maior, cetate de scaun a aurului românesc*, pe care ați elaborat-o împreună cu simpaticul ing. Horea Bedelea. Pentru această lucrare foarte reușită, de o mare prețiozitate pentru cercetarea științifică, vă felicit și vă mulțumesc din toată inima.”

München, 16 iunie 2004,

Norbert Fisch

„... A apărut o carte frumos documentată despre Roșia Montană. Fac încă o dată elogiul acestei cărți și al autorilor ei. Bine ar fi dacă ea (*Aurul și argintul Roșiei Montane*) ar cunoaște o largă răspândire în țară, dar situația generală e cum e...”.

Timișoara, 24 septembrie 2006,

Stela Simon

**Roșia Montană, 23-24 octombrie 1981 –
aniversarea a 1850 de ani de atestare documentară
a localității și mineritului
Aspecte de la sesiunea de comunicări științifice**

*Geologul Aurel
Sintimbrean deschide
sesiunea de comunicări
științifice;
în dreapta, prof. dr.
Volker Wollmann și
prof. Titus Furdul
Cluj Napoca*

*Deschiderea și
inaugurarea Muzeului
Mineritului din Roșia
Montană; de la stânga:
prof. Ruxandra Manta,
geolog Aurel
Sintimbrean și
fotograful aurarilor,
Bazil Roman*

*Academician Ștefan
Pascu; în stânga Aurel
Sintimbrean și în
dreapta prof. dr.
Gheorghe Anghel,
directorul Muzeului
Național al Unirii din
Alba Iulia, în vizită la
Muzeul Mineritului*

În vizită la muzeu. Prezentarea anexelor de la șteampul californian; de la stânga: Aurel Sîntimbrea, acad. Ștefan Pascu și Gheorghe Anghel

În vizită la muzeu. Prezentarea pompei de apă din lemn (smârc); de la stânga: Aurel Sîntimbrea, Gheorghe Anghel și acad. Ștefan Pascu

Fii și fiice ale satului Sîntimbru, la întâlnirea cu fiii satului din 1995

Geologul Aurel Sîntimbreaan – familia sa și a soției sale, Muntean, în imagini

*Familia Aurel Sîntimbreaan:
Elena (soția), Elena-Nica, Aurel, Aurel (soțul)*

Ilarian Sîntimbreaan, fratele lui tata

Livia Sîntimbreaan, sora lui tata

Elena Sîntimbrea (n. Muntean), mama

Copiii: Mircea Radu (dreapta) și Ovidiu Doru Sîntimbrea, în ținută de mineri, în 1965

Aurel A. Sîntimbrea, cu fiica Aura, în 1976

Antonia Rodica Sîntimbrea, cu fiica Aura, în 1976